

UCHWAŁA NR XV/114/20
RADY GMINY GORLICE
z dnia 29.01.2020r

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019r. poz. 506 , ze zm.) oraz art. 6 ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) – Rada Gminy Gorlice uchwala, co następuje.

§1.

Przyjmuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gorlice.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Mieczysław Skowron

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024

Gmina Gorlice

TREŚCI

Wprowadzenie	3
--------------------	---

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
II. Założenia Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Gorlice	6
III. Podstawy prawne	6
IV. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Gorlice	6
V. Cele programu.....	9
VI. Służby powołane do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ich zadania, system przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Gorlice, zasoby instytucjonalne i realizowane działania.....	12
VII. Źródła finansowania.....	19
VIII. Monitoring Programu	19
Podsumowanie.....	20

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska przemocy nastrocza wielu problemów interpretacyjnych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.) zwana dalej **ustawą** definiuje **przemoc w rodzinie** jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Co ważne przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Z uwagi na obowiązek ustawowy oraz społeczny nakaz dbania o osoby dotknięte przemocą w rodzinie zwłaszcza w swoim lokalnym środowisku należy podejmować działania mające na celu pomoc i wsparcie ww. poprzez wyznaczenie, opracowanie kierunków i sposobów osiągnięcia powyższych celów – czego namacalnym elementem jest m.in. opracowanie przedmiotowego **Programu**.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie, według definicji obowiązującej w Polsce, zawartej w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oznacza: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą

Przemoc w rodzinie charakteryzuje:

- intencjonalność – działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- dysproporcja sił – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą;
- naruszenie praw i dóbr osobistych – sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności osobistej, godności;
- szkody i cierpienie ofiar – działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne i psychiczne czasem również materialne.

Osobą doznającą przemocy w rodzinie może być każdy, szczególnie:

- współmałżonkowie lub partnerzy (najczęściej kobiety);
- dzieci,
- osoby starsze,
- osoby chore i niepełnosprawne

Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników, a prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące :

1. normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męskości silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci;
2. normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”
3. status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
4. alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości
5. dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym
6. osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i

utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie mam na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość

7. osobowość sprawcy - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

Wyróżnia się podstawowe rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczną**, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. **Przemoc psychiczną**, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. **Przemoc seksualną**, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. **Przemoc ekonomiczną**, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu
przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
Przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia
zaniedbanie	ciągłe nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Należą do nich:

- zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD) – objawia się: ponownym doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne; nadpobudliwością, problemami ze snem, trudnościami z koncentracją uwagi, z zapamiętywaniem, drażliwością, złością, omdleniami, nadmierną czujnością; unikaniem

rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób, związanych z przykrym doświadczeniem; PTSD diagnozuje się u około 60 % ofiar przemocy domowej;

- uzależnienia –wszelkie uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), które dla ofiary przemocy są ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;
- zaburzenia depresyjne-obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości;
- zaburzenia lękowe –odczuwanie leku przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem;
- wiktylizacja –przyjęcie tożsamości ofiary; ofiara przemocy, w skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że zasługuje na takie zachowanie.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, ściganym z oskarżenia publicznego

II. ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GORLICE

1. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznie nieakceptowalnym, nie znajdującym usprawiedliwienia, a przeciwdziałanie temu zjawisku jest przedmiotem skoordynowanych działań zaradczych.
2. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
3. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na rodzaj przemocy oraz bez względu na to co zrobiła osoba doznająca przemocy.
4. Podstawowym zadaniem jednostek odpowiedzialnych za walkę z przemocą jest definitywne zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

III. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 730)
4. Kodeks Karny z dn. 06.06.1997r. Dz. U. z 2019 poz. 676 z późn. zm.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245)
6. Uchwała Nr XXXV/403/18 Rady Gminy Gorlice z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania w Rodzinie .

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE GORLICE

Do przeprowadzenia diagnozy zjawiska przemocy w rodzinach na terenie gminy Gorlice pobrano i przeanalizowano materiały z następujących źródeł:

1. Rejestry prowadzonych spraw w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”

2. Materiały z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Wywiady środowiskowe, notatki, materiały udostępnione z dokumentacji pracowników socjalnych pracujących w środowiskach/rodzinach na terenie Gminy Gorlice oraz asystenta rodziny
4. Dokumentacja KPP
5. Dane z placówek służby zdrowia i placówek oświatowych

Z badań dotyczących rodziny, a także z obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Niestety nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak również nie zawsze prawidłowego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie. Statystyki dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie nie przedstawiają całego obrazu problemu społecznego w Polsce.

Zjawisko przemocy w rodzinie również na terenie gminy Gorlice jest często traktowane jako sprawa osobista i rodzinna. Ludzie kierują się stereotypami twierdząc, że sami muszą poradzić sobie z problemem przemocy, dlatego też nie zawsze decydują się na ujawnienie problemu.

Gminę Gorlice na dzień 31.12.2018 r. zamieszkiwało 17344 mieszkańców są to mieszkańcy zameldowani zarówno na pobyt czasowy jak i stały.

Zjawisko elementów przemocy w rodzinach w ujęciu statystycznym jak również zmiany w tym zakresie na przestrzeni ostatnich trzech lat na terenie Gminy Gorlice przedstawiają tabele nr 1, 2 i 3.

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie w ujęciu statystycznym w latach 2016-2018

Przemoc w rodzinie	2016	2017	2018
Liczba wszczętych postępowań w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie	11	3	4
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	53	36	28
Liczba Interwencji Policji dotycząca przemocy w rodzinie	50	21	24
Liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu	36	11	7
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy umieszczonych po interwencji policji w izbie wytrzeźwień	33	9	7
Działania GKRPA – liczba wniosków, które wpłynęły w związku z przemocą w rodzinie	13	9	6

Tabela nr 2 - Instytucje wszczynające procedurę NK

Instytucja wszczynająca procedurę	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2016	2017	2018
Policja	51	32	24
GOPS	1	4	4
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	1	0	0
GKRPA	0	0	0
Razem	53	36	28

Tabela nr 3 - Procedura Niebieskiej Karty – dane szczegółowe.

		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba rodzin w których występuje przemoc domowa – rodziny objęte pomocą grup roboczych		42	36	39
Liczba sprawców		35	36	28
W tym	kobiety	0	3	4
	mężczyźni	35	33	24
Liczba osób doznających przemocy		35	36	28
W tym:	kobiety	31	34	25
	mężczyźni	3	2	3
	dzieci	1	0	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą		53	36	28
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą		49	31	24

Z analizy dokumentów znajdujących się w GOPS w Gorlicach wynika że zostało sporządzonych:

- w 2016 r. [53 Niebieskich Kart](#),
- w 2017 r. [36 Niebieskich Kart](#)
- w 2018 r. [28 Niebieskich Kart](#)

Tabela nr 2 pokazuje, że najczęściej procedura NK jest wszczynana przez funkcjonariuszy Policji. W drugiej kolejności instytucją uruchamiającą procedurę przemocową jest GOPS. W ciągu ostatnich dwóch lat nie odnotowano przypadków uruchamiania procedury przez placówki oświaty czy GKRPA w Gorlicach.

Co roku zgłasza się jedynie kilka spraw o znęcanie nad rodziną, można zauważyć, że w ostatnich dwóch latach nastąpił spadek w porównaniu do 2016 r. Nadal jednak jest to niewielki odsetek osób w porównaniu do liczby NK. Interwencje policyjne dotyczące przemocy w rodzinie przeważnie kończą się uruchomieniem procedury NK. Zdarza się także, że procedura jest wszczynana podczas składania przez stronę zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk.

Najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy jest alkohol. Z danych policyjnych wynika, że większość sprawców przemocy znajduje się pod wpływem alkoholu. Spora ich część zostaje umieszczona w izbie wytrzeźwień lub w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorlicach wynika, że w ostatnim roku zmniejszyła się o 50 % w porównaniu roku 2016 liczba wniosków wpływających do Komisji w związku z nadużywaniem alkoholu przez sprawców przemocy.

Od trzech lat liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego wynosi /2016r-35 rodzin, 2017r-36 rodzin, 2018r- 28 rodzin/. W przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. Sprawcami przemocy są przeważnie osoby najbliższe tj. małżonkowie i partnerzy. Zazwyczaj przyczyną interwencji policyjnych na terenie gminy są awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu. Najczęściej występującą formą przemocy jest przemoc psychiczna tj. wyzwiska, poniżanie, ośmieszanie, krytykowanie i przemoc fizyczna.

Prowadzone dotychczas działania lokalne powodują coraz częstsze zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – zwiększa się gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W ramach interwencji kryzysowej gmina Gorlice zapewnia pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy z Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, a w szczególności pomocy:

- psychologicznej indywidualnej i grupowej,
- porad prawnych, porad socjalnych, psychologicznych
- całodobowego schronienia
- terapii par i terapii rodzin
- mediacji rodzinnych

Celem działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą jest zapobieganie pogłębianiu się występujących dysfunkcji.

V.CELE PROGRAMU

Cel główny Programu to:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinach i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych oraz ochrona i wsparcie ofiar przemocy na terenie Gminy Gorlice.

Cel główny jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

<i>Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gorlice</i>				
Lp	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Zbieranie danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gorlice: • liczba założonych NK • liczba rodzin w których występuje przemoc w rodzinie • instytucja wszczynająca procedurę • liczba zakończonych NK z wyszczególnieniem powodu zamknięcia • liczba złożonych zawiadomień do KPP z wyszczególnieniem strony składającej zawiadomienie • liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu	Zespół Interdyscyplinarny na podstawie analizy NK, informacji z KPP Gorlice oraz ze Szkół i z Ośrodków Zdrowia	Liczba opracowanych statystyk	2020-2024 statystyki dotyczyć będą zakońzonego roku kalendarzowego

<i>Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań zmierzających do wzmocnienia współpracy i zwiększenie kompetencji zawodowych służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>				
Lp	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Uczestnictwo członków Zespołu Interdyscyplinarnego w szkoleniach dotyczących problemu przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny	liczba certyfikatów, zaświadczeń potwierdzających udział w szkoleniach	2020-2024, szkolenia dla członków ZI organizowane będą przynajmniej 2 razy w roku

2.	Uczestnictwo pracowników socjalnych w superwizjach pracy socjalnej, grupach wsparcia, szkoleniach	pracownicy socjalni GOPS	liczba odbytych superwizji, szkoleń	2020-2024
3.	Spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego co najmniej raz na kwartał	członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	liczba protokołów spotkań ZI	2020-2024

Cel 3. Działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia

Lp	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez: - przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych - zamieszczenie informacji na stronie internetowej - organizację warsztatów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie - dystrybucja materiałów informacyjnych przygotowanych przez instytucje zajmujące przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	GOPS Gorlice, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły I Ośrodki Zdrowia na terenie gminy, KPP Gorlice	liczba materiałów informacyjnych liczba informacji umieszczonych na stronie internetowej liczba zorganizowanych warsztatów liczba przekazanych informatorów	2020-2024

Cel 4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy

Lp	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych działań w	Zespół Interdyscyplinarny	dokumentacja ZI dotycząca prowadzonych	2020-2024

	zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		procedur NK	
2.	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji występowania przemocy w rodzinie	GOPS, Policja, Szkoły, Ośrodki Zdrowia, ZI	informacje umieszczone na tablicach ogłoszeń, ogólnodostępne ulotki, broszury,	2020-2024
3.	Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego w ramach własnych możliwości oraz poprzez współpracę z Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Gorlicach	GOPS, ZI, KPP Gorlice, GOIK Gorlice	informatory liczba osób, które skorzystały z poradnictwa	2020-2024
4.	Zapewnienie możliwości całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy poprzez współpracę z GOIK w Gorlicach	GOPS, ZI, KPP Gorlice, GOIK Gorlice	liczba osób, które skorzystały z całodobowego schronienia w GOIK Gorlice	2020-2024

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Gorlice, zwany **Programem** ma charakter długofalowy, jego działania obejmują lata 2020–2024.

VI. SŁUŻBY POWOŁANE DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE I ICH ZADANIA, SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GORLICE, ZASOBY INSTYTUCJONALNE

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespoły Interdyscyplinarne
4. Policja
5. Oświata
6. Ochrona Zdrowia
7. Organizacje pozarządowe
8. Kuratorzy sądowi

Każda z wymienionych służb w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie. Jednostki współpracują ze sobą w celu osiągnięcia wspólnego celu jakim jest zdiagnozowanie oraz zwalczanie problemu przemocy w rodzinach.

1. **Postępowanie pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie**

Działania interwencyjne pracownika socjalnego w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby/osób doświadczających przemocy w rodzinie obejmują:

- wezwanie policji,
- wezwanie pogotowia ratunkowego,
- zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodku interwencji kryzysowej,
- niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, podjęcie decyzji wspólnie z policjantem i przedstawicielem służb medycznych o odebraniu dziecka z rodziny, celem umieszczenia u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo –wychowawczej (zgodnie z art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Działania pracownika socjalnego podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta–A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny **jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Inne działania pracownika socjalnego w stosunku do osób dotkniętych przemocą w rodzinie :

- udzielanie wsparcia emocjonalnego, poradnictwo, w razie potrzeby
- towarzyszenie podczas załatwiania spraw w instytucjach (prokuratura, policja, sąd i in.),–zawarcie kontraktu socjalnego,

- umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego.
- planowanie –odpowiednio do potrzeb –pomocy pieniężnej lub rzeczowej,
- przygotowanie do udziału w postępowaniu przed sądem oraz organami ścigania,
- udzielanie informacji na temat instytucji i organizacji pomagających ofiarom przemocy,
- zapewnienie wsparcia dzieciom, poprzez umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego lub skierowanie do placówki wsparcia dziennego,
- monitorowanie sytuacji w rodzinie w trakcie istnienia problemu przemocy w rodzinie oraz po jego zakończeniu przez okres umożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, że przemoc w rodzinie już nie występuje,
- udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

2. Postępowanie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Działania przedstawiciela gminnej/miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta –A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta –A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta –A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W przypadku niemożności wypełnienia formularza NK z uwagi na brak osoby dotkniętej przemocą, jej stan zdrowia, zagrożenie zdrowia lub życia –patrz Rozdział „Ogólne zasady stosowania procedury NK”.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o

możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Postępowanie Policjantów w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Procedura „Niebieskie Karty” w Policji obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez funkcjonariuszy Policji wobec osoby doznającej przemocy i sprawcy przemocy w rodzinie, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Rola i zadania dzielnicowego w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Dzielnicowy jest zobowiązany do dokumentowania wszelkich czynności podjętych przez Policję w związku z przemocą w rodzinie, w celu dalszego monitorowania sytuacji w rodzinie, zapobiegania zagrożeniom i inicjowania innych działań pomocowych, w tym w szczególności do:

- systematycznych wizyt w rodzinie, sprawdzających stan bezpieczeństwa domowników, w tym zachowanie sprawcy, z częstotliwością określoną podczas posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej;

- aktywnego udziału w pracach zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej i wykonywania czynności w ramach realizacji indywidualnego planu pomocy rodzinie zgodnie ze swoimi kompetencjami;

- uzupełniania w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy, formularza „Niebieska Karta-A” (jeśli podczas interwencji nie było możliwości wypełnienia w całości ww. formularza) oraz przekazania tej osobie formularza „NK-B,” jeśli nie było wcześniej takiej możliwości, a także poinformowania jej o zasadach podejmowania działań prawnych oraz o organizacjach i instytucjach udzielających pomocy;

- prowadzenia działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy w rodzinie, w tym prowadzenia rozmów profilaktycznych oraz informowania go o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach korekcyjno –edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;

- przekazywania informacji dotyczących rodzin, w których zachodzi przemoc, członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;

- podejmowania współpracy z przedstawicielami organów administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą;

- przekazywania komórce właściwej ds. nieletnich i patologii informacji dotyczących małoletnich z rodzin, w których występuje przemoc;–przekazywania kopii „Niebieska Karta -A” oraz dodatkowych materiałów istotnych dla sprawy, do komórek organizacyjnych prowadzących postępowania przygotowawcze, w celu przeprowadzenia w danej sprawie postępowania sprawdzającego –w przypadku posiadania informacji nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo lub wszczęcia postępowania przygotowawczego –w sytuacji uzasadnionego podejrzenia o popełnieniu przestępstwa;

- prowadzenia dokumentacji i gromadzenia jej w teczce zagadnieniowej „Przemoc w rodzinie”.

Dzielnicowy realizujący procedurę „Niebieskie Karty” jest członkiem zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej powołanej przez zespół interdyscyplinarny do rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Jako członek grupy roboczej współtworzy indywidualny plan pomocy tej rodzinie oraz realizuje w ramach swoich kompetencji zadania związane z jego wdrożeniem. Dzielnicowy może zakończyć realizację procedury „Niebieskie Karty” z chwilą otrzymania od przewodniczącego zespołu

interdyscyplinarnego informacji (protokołu) o zakończeniu procedury zgodnie z postanowieniami § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieskie Karty”.

4. Postępowanie pracowników ochrony zdrowia w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

Działania interwencyjne pracownika ochrony zdrowia:

- wezwanie policji,
- wezwanie pogotowia ratunkowego,
- uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”,
- w sytuacji, gdy zachodzi konieczność natychmiastowego odizolowania dziecka, które doświadcza przemocy należy wezwać policję,
- w sytuacji, gdy dziecko znalazło się w szpitalu, lekarz może podjąć decyzję o jego zatrzymaniu na oddziale przy jednoczesnym zgłoszeniu tego faktu do Sądu Rodzinnego.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta - A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

5. Postępowanie pracowników oświaty w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Działania interwencyjne przedstawiciela oświaty w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby/osób doświadczających przemocy w rodzinie obejmują:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta –A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.) –„Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie itd.) , zstępny(dzieci, wnuki, prawnuki itd.). rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu (rodzice, dziadkowie małżonka) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.”

Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta –A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.

Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta –B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta –A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty**:

W ramach procedury przedstawiciel oświaty podejmuje działania:

–udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno –edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GORLICE, ZASOBY INSTYTUCJONALNE W GMINIE GORLICE I REALIZOWANE DZIAŁANIA

Zgodnie z art. 6. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z 16 stycznia 2015 r. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 730), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

1. Do zadań własnych gmin należy w szczególności tworzenie gminnego **systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonującego w oparciu o opracowany i wdrożony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.**

Działania szczegółowe funkcjonującego systemu realizowane w Gminie Gorlice:

1. prowadzenie procedury Niebieskiej Karty
2. powołanie i praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie

- pełna diagnoza skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy,
- rozeznanie potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zasoby instytucjonalne.

2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku

- praca z osobami i rodzinami z grupy ryzyka,
- edukacja osób doświadczających przemocy w rodzinie o konieczności podejmowania działań mających na celu zaprzestanie przemocy,
- organizacja grup

3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie

- współpraca interdyscyplinarna w zakresie udzielania kompleksowej pomocy osobie lub rodzinie doświadczającej przemocy w rodzinie.

4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym

- promowanie działań i inicjatyw lokalnych mających na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych o zasobach lokalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
- umożliwienie osobom stosującym przemoc w rodzinie udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, a w przypadku osób uzależnionych od alkoholu podjęcia terapii w systemie otwartym albo zamkniętym.

Zadania GRUPY ROBOCZEJ

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

1) Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie

- określenie celów głównych i szczegółowych w pracy z osobą lub rodziną doświadczającą przemocy,
- wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację celów i terminy ich realizacji,
- wyznaczenie osób i instytucji wspierających klienta w realizacji celów.

2) Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy

–Regularne monitorowanie sposobu wywiązywania się klienta z założonych celów, weryfikacja niepowodzeń

3) Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań

–Prowadzenie pełnej dokumentacji z zakresu pracy z rodziną, w tym ocena realizacji wyznaczonych celów.

2. Zasoby instytucjonalne Gminy Gorlice świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach
2. Służba Zdrowia
3. Oświata (dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele)
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Zespół interdyscyplinarny
6. Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach
7. Gorlicki Ośrodek Interwencji Kryzysowej
8. Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach
9. Kuratorzy Sądowi oraz Sąd Rejonowy w Gorlicach.

Schemat procesu pomocy w rodzinach, w których istnieje przemoc bądź występuje uzasadnione prawdopodobieństwo jej wystąpienia jest następujący:

1. **Rozpoznanie przemocy w rodzinie** – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.

2. **Diagnoza wstępna** – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.

3. **Interwencja** – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.

4. **Diagnoza szczegółowa** – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.

5. **Opracowanie planu pomocy** – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.

6. **Realizacja planu pomocy** - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.

7. **Korekta planu pomocy** – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu państwa,
- 2) budżetu gminy,
- 3) z innych źródeł

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Gorlice są środki pochodzące z budżetu państwa i budżetu gminy. Odrębne źródło środków mogą stanowić te pochodzące z dotacji lub konkursów.

VIII. MONITORING PROGRAMU

W ramach monitoringu Programu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące występujących / zgłoszonych na terenie zjawisk przemocowych w rodzinach ich rodzaju oraz realizacji określonych działań programu służących skutecznej walce z nimi. Zgromadzone dane będą służyć sprawdzeniu skali zjawiska oraz efektywności i skuteczności działań programowych.

Dzięki zebraniu danych, przeprowadzeniu ich analizy oraz interpretacji, uzyskane informacje posłużą do dalszego planowania i modyfikacji Programu.

PODSUMOWANIE

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniejsza jest właściwa komunikacja w rodzinach i niewątpliwie koniecznym jest jednocześnie włączenie się wielu instytucji i organów w walkę z tym zjawiskiem. Tylko współpraca międzyinstytucjonalna daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań służących zniwelowaniu zjawiska przemocy i ochronie ofiar przemocy.

Należy także wspierać specjalistów i inne osoby bezpośredni pracujące z rodzinami uwikłanymi w przemoc gdyż wzrost ich kompetencji pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar przemocy na lata 2020-2024 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która jest konieczna aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.